

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «СИНЕВИР»

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ВІННИЦЬКА
ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ
«СІМ ДЕО (З БОГОМ)»**

Національний природний
парк Синевир

«Українська фармація - вчора, сьогодні, завтра»

Матеріали

**VII всеукраїнської науково-
практичної конференції з
міжнародною участю (с. Синевірська
поляна, 21 – 22 травня
2026р.).**

с. Синевірська поляна, 21-22 травня 2026 р.

УДК 615.1(477)(08)

М 34

Рекомендовано Вченою радою ДНМУ (протокол № 8 від 28.05.2026 р.)

Рецензенти:

Немченко Алла Семенівна – доктор фармацевтичних наук, професор, Заслужена діячка науки і техніки України, професор кафедри організації та економіки фармації Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Вишневська Лілія Іванівна – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету України

ISBN 978-966-437-920-2.

М 34 **Українська фармація – вчора, сьогодні, завтра : матеріали VI** Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (с.Синевірська поляна, 21-22 травня 2026 р.). – Кропивницький, 2026. –325 с.

У збірці надано матеріали VI всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, в яких висвітлені актуальні теоретичні та практичні аспекти сучасної фармації. В публікаціях розглянуто широке коло питань сучасної української фармації: нормативно-правове регулювання суб'єктів фармацевтичного ринку України; проблемні питання ціноутворення та перспектив державного регулювання цін на лікарські засоби в Україні; зростання ролі фармацевта у системі охорони здоров'я; особливості підготовки фармацевтів для Збройних Сил України; використання нових технологій у фармації та медицині; проблемні питання інформаційної безпеки у фармації; актуальні питання виробництва та контролю якості лікарських засобів; перспективи розробки нових фармацевтичних препаратів; аспекти використання нової та рідкісної рослинної сировини; питання вдосконалення фармацевтичної допомоги пацієнтам; питання стану та перспектив екстемпорального виготовлення ліків; особливості викладання різних освітніх компонентів здобувачам освіти фармацевтичних факультетів в різних країнах світу і в Україні, зокрема; вдосконалення підходів до розвитку компетенцій та підвищення кваліфікації фахівців фармації

Матеріали подані мовою оригіналу.

Редакційна колегія не обов'язково повністю поділяє думку авторів. За вірогідність викладення фактів, цифрового матеріалу, прізвищ, імен, дат та інших фактів відповідальність несуть автори

УДК 615.1(477)(08)

ISBN 978-966-437-920-2.

© Донецький національний медичний університет, 2026

СКАНУВАННЯ ГОРИЗОНТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ РАННЬОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФАРМАЦІЇ

Мартинчук М. П., Косяченко К. Л.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця,
м. Київ, Україна

Maryana.kotyk@gmail.com

Реферат. Сучасний фармацевтичний сектор характеризується швидким розвитком інноваційних технологій, цифровізацією процесів та зростанням регуляторної невизначеності. У таких умовах особливого значення набувають інструменти раннього виявлення перспективних технологій та оцінки їх потенційного впливу на систему охорони здоров'я. Одним із таких інструментів є методологія Сканування горизонту (Horizon Scanning, HS), яка використовується для систематичного виявлення нових технологій, трендів та інновацій у середньо- та довгостроковій перспективі. Метою роботи стало дослідження сучасних підходів до використання методології HS як інструменту ідентифікації новітніх технологій у фармації та визначення перспектив її впровадження в Україні. Дослідження виконано у форматі систематизованого огляду літератури відповідно до рекомендацій PRISMA 2020. Встановлено, що сучасні моделі HS базуються на поетапному процесі, який включає ідентифікацію сигналів, фільтрацію інформації, пріоритизацію технологій, оцінку потенційного впливу та підтримку управлінських рішень. Показано, що методологія HS активно використовується міжнародними регуляторними та аналітичними структурами для підтримки процедур оцінки медичних технологій, прогнозування бюджетного впливу інноваційних лікарських засобів та стратегічного планування розвитку систем охорони здоров'я. Встановлено, що в Україні існують передумови для інтеграції HS у систему стратегічного розвитку фармацевтичного сектору.

Ключові слова: методологія Сканування горизонту, оцінка медичних технологій, рання оцінка, стратегічне планування, фармацевтичний сектор.

Abstract. The modern pharmaceutical sector is characterized by rapid development of innovative technologies, digitalization of processes, and increasing regulatory uncertainty. Under such conditions, tools for early identification of emerging technologies and assessment of their potential impact on healthcare systems become increasingly important. One of such tools is the Horizon Scanning (HS) methodology, which stakeholders can use for the systematic identification of new technologies, trends and innovations in the medium- and long-term perspective. The aim of the study was to investigate current approaches to the application of HS methodology as a tool for identifying emerging technologies in pharmacy and to determine prospects for its implementation in Ukraine. The study was conducted as a systematic literature review in accordance with PRISMA 2020 recommendations. It was established that contemporary HS models are based on a staged process including signal identification, information filtering, prioritization of technologies, impact assessment, and support of managerial decision-making. The study demonstrated that HS methodology is actively used by international regulatory and analytical organizations to support health technology assessment procedures, forecast the budget impact of innovative medicines, and improve strategic healthcare planning. It was established that Ukraine has prerequisites for integrating HS into the strategic development system of the pharmaceutical sector.

Key words: Horizon Scanning methodology, health technology assessment, early assessment, strategic planning, pharmaceutical sector.

Вступ. Сучасний розвиток фармацевтичного сектору характеризується високою швидкістю появи інноваційних медичних технологій, цифровізацією процесів, глобалізацією фармацевтичного ринку та зростанням регуляторної невизначеності. В умовах стрімкого розвитку біотехнологій, персоналізованої медицини, цифрових рішень та штучного інтелекту особливого значення набувають інструменти раннього виявлення перспективних технологій та оцінки

їх потенційного впливу на систему охорони здоров'я [1].

Одним із таких інструментів є методологія Сканування горизонту (Horizon Scanning, HS), яка використовується для систематичного виявлення нових технологій, трендів, інновацій та потенційних ризиків, що можуть мати суттєвий вплив на фармацевтичний сектор у середньо- та довгостроковій перспективі [2].

Початково методологія HS застосовувалася переважно для раннього виявлення нових лікарських засобів та медичних технологій, однак сьогодні вона трансформувалася у комплексний інструмент стратегічного управління інноваціями та підтримки прийняття управлінських рішень [3]. У міжнародній практиці HS активно використовується регуляторними структурами та організаціями з оцінки медичних технологій, зокрема European Medicines Agency (EMA), National Institute for Health and Care Research (NIHR), Scottish Medicines Consortium (SMC), а також у межах міжнародних ініціатив BeNeLuxA та International Horizon Scanning Initiative (IHSI) [4].

В умовах реформування системи охорони здоров'я України та гармонізації фармацевтичного законодавства з європейськими підходами питання впровадження сучасних інструментів стратегічного прогнозування набуває особливої актуальності.

Метою роботи стало дослідження сучасних підходів до використання методології Сканування горизонту як інструменту ідентифікації новітніх технологій у фармації та визначення перспектив її впровадження в Україні.

Матеріали та методи. Дослідження виконано у форматі систематизованого огляду літератури відповідно до рекомендацій PRISMA 2020. Пошук наукових публікацій здійснювали у бібліографічній базі даних PubMed за період 2019–2025 рр. Для аналізу використовували бібліографічний, інформаційно-аналітичний, порівняльний та контент-аналіз.

До аналізу включалися публікації, що містили опис методології HS, приклади практичного використання сканування горизонту у сфері охорони здоров'я та фармації, а також матеріали міжнародних організацій та регуляторних структур. Додатково проводився аналіз міжнародних рекомендацій та аналітичних документів у сфері оцінки медичних технологій.

Результати та їх обговорення. Сканування горизонту є системним процесом виявлення нових тенденцій, технологій, продуктів або подій, що потенційно можуть впливати на сферу охорони здоров'я, фармацевтичний сектор та суспільство у середньо- та довгостроковій перспективі [2].

У сучасній практиці HS розглядається як один із ключових інструментів підтримки стратегічного планування та управління інноваціями. Основною метою HS є раннє виявлення сигналів про появу перспективних технологій, зниження невизначеності та підтримка прийняття управлінських рішень [3].

Аналіз літературних джерел показав, що сучасні моделі HS базуються на поетапному процесі, який включає ідентифікацію сигналів, фільтрацію інформації, пріоритизацію технологій, оцінку потенційного впливу та використання результатів для підтримки управлінських рішень [3].

Таблиця 1

Основні етапи методології Сканування горизонту

Етап сканування	Характеристика
Ідентифікація сигналів	Виявлення нових технологій, інноваційних лікарських засобів та ринкових тенденцій
Фільтрація інформації	Відбір релевантної інформації для подальшого аналізу
Пріоритизація	Оцінка значущості технологій за визначеними критеріями
Оцінка впливу	Аналіз клінічного, економічного та регуляторного впливу
Підтримка управлінських рішень	Використання результатів HS для стратегічного планування

Основними джерелами інформації для HS є наукові бази даних, клінічні реєстри, патентні бази, регуляторні ресурси, експертні мережі, галузеві конференції та аналітичні звіти [3,5]. У сучасних моделях HS також активно використовуються цифрові технології, включаючи Big Data-аналітику, Natural

Language Processing (NLP) та AI-інструменти, які дозволяють автоматизувати процеси пошуку та аналізу інформації [6].

У міжнародній практиці HS активно використовується для підтримки процедур оцінки медичних технологій (Health Technology Assessment, HTA), прогнозування бюджетного впливу інноваційних лікарських засобів та стратегічного планування розвитку систем охорони здоров'я [4]. Зокрема, Scottish Medicines Consortium застосовує HS для раннього прогнозування появи нових лікарських засобів та оцінки їх потенційного впливу на систему охорони здоров'я Шотландії [7]. Аналогічні підходи використовуються European Medicines Agency та International Horizon Scanning Initiative [4].

Окрему увагу в сучасних моделях HS приділяють використанню AI та цифрових технологій. Використання автоматизованих алгоритмів аналізу даних дозволяє значно скоротити обсяг ручної обробки інформації, підвищити точність виявлення релевантних сигналів та пришвидшити процес прийняття рішень [6].

В Україні методологія Сканування горизонту наразі не інтегрована системно у процеси стратегічного розвитку фармацевтичного сектору. Водночас існують передумови для її впровадження, серед яких розвиток системи оцінки медичних технологій, гармонізація фармацевтичного законодавства з європейськими підходами, цифровізація системи охорони здоров'я та впровадження аналітичних інструментів підтримки прийняття рішень [8,9].

Використання HS у вітчизняному фармацевтичному секторі може сприяти підвищенню ефективності стратегічного управління інноваціями, оптимізації процесів прогнозування розвитку фармацевтичного ринку та покращенню готовності системи охорони здоров'я до впровадження новітніх медичних технологій [10]. Для фармацевтичних підприємств використання HS створює можливості для більш ефективного стратегічного планування, прогнозування ринкових змін та своєчасної адаптації до появи інноваційних технологій. Методологія HS може використовуватися для оцінки перспективних напрямів R&D, аналізу конкурентного середовища, прогнозування змін регуляторних вимог та підтримки прийняття управлінських рішень щодо розвитку продуктових портфелів фармацевтичних компаній.

Висновки 1.Методологія Сканування горизонту є сучасним інструментом раннього виявлення перспективних технологій та підтримки стратегічного управління у фармацевтичному секторі.

2. Сучасні моделі HS базуються на поетапному процесі, що включає ідентифікацію сигналів, фільтрацію інформації, пріоритизацію технологій, оцінку потенційного впливу та підтримку управлінських рішень.

3. міжнародній практиці HS активно використовується у системах оцінки медичних технологій, регуляторному прогнозуванні та стратегічному плануванні розвитку охорони здоров'я.

4. В Україні існують передумови для інтеграції HS у систему стратегічного розвитку фармацевтичного сектору та підтримки інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Hines P., Hiu Yu L., Guy R. H., Brand A., Papaluca-Amati M. Scanning the horizon: a systematic literature review of methodologies. *BMJ Open*. 2019. Vol. 9, № 5. e026764. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-026764>

2. Horizon Scanning – Glossary for Health Technology Lifecycle by EuroScan. 2022. URL: [https://glossary.i-hts.org/index.php?title=Horizon Scanning](https://glossary.i-hts.org/index.php?title=Horizon_Scanning)

3. Назаркіна В. М., Немченко А. С., Подольський І. М., Бабенко М. М., Коба Т. М. Проблеми створення ефективної системи оцінки медичних технологій на ранніх етапах життєвого циклу лікарських засобів. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*. 2024. Т. 10, № 1. С. 11–20. <https://doi.org/10.24959/sphhcj.24.317>

4. Supporting Innovation through Regulation and Science: Ireland as an Innovation Hub for Health Products. *Drug Research*. 2018. <https://doi.org/10.1159/000481427>

5. Making processes reliable: a validated PubMed search strategy for identifying new or emerging technologies. *International Journal of Technology Assessment in Health Care*. 2012. <https://doi.org/10.1017/S0266462312000578>

6. Knowledge integration at the center of genomic medicine. *Genetics in Medicine*. 2015. <https://doi.org/10.1038/gim.2015.140>

7. Scottish Medicines Consortium. Horizon Scanning Guidance. 2024.

8. Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках. 2025. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2025-%D1%80#n17>

9. Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України. 2026. URL: <https://www.dec.gov.ua/ua/department-omt/>

10. Бабенко, М. М., Назаркіна, В. М., Немченко, А. С., & Косяченко, К. Л. (2023). Наукове узагальнення підходів до розвитку системи Оцінки Медичних Технологій у міжнародній практиці. Фармацевтичний журнал, (4), 46-61. <https://doi.org/10.32352/0367-3057.4.23.05>